

El Gironès

ANY I

NUM. 27

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dissapte 22 de Juliol de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1.50 ptes.
Numero solt 0.10

Els mestres de doctrina han parlat

Han parlat els *mestres de doctrina* que son aquesta vegada—oh irrisió!—els senyors Vilahur, Pol, Marqués de la Torre i Adroher.

Han parlat els *mestres de doctrina* i com sempre han parlat *ex-cathedra*, anatematitzant i definint.

Han donat patents de catolicisme, car actuen d' *aduaners* de l' ortodoxia, i així han rebutjat an En Santiago Masó per dolent i han acceptat per bó al senyor González, «de cuyo catolicismo nada sabemos que pueda reprocharse» Deliciós, suggestiu. Per lo vist segueixen un procediment semblant als venedors de fruita amb els melons: els tusten.

Han sentat una teoria peregrina: al senyor Masó al combaten mirant al partit no a la persona; en canvi al senyor González l' apoen mirant a la persona, no al partit.

En veritat vos dic, que'ls *mestres de doctrina*, tenen una flexibilitat maravellosa per acomodar-se a lo que'ls hi convé.

Avans en la passada lluita electoral, élls, patrocinadors de la candidatura Iglesias, invocaven les *Normes Pontificies* a cada paraula perquè aparentment els hi eren favorables, i així tot era repetir aquella norma que prescriu, que entre dos candidats, catòlics *deu votar-se el que tingues més probabilitats d' éxit*.

Ara que les Normes, sobretot aquesta darrera, els hi son tant clara i manifestament contraries, no resen de les Normes ni una paraula, com si no existissin; ja ni poden invocar-se.

I això desdiu en veritat del puritanisme religiós de que fan gala, a no ser que élls, com a *mestres de doctrina*, frueixin d' una llei d' excepció i de privilegi, igual que'ls creuats i els adalids per excelència d' una Causa Santa.

No està mal. De les coses sol's agafen lo que'ls hi plau, malgrat desdiguí aquesta manera de procedir, de la seva categoria de dogmatitzadors. Segurament el senyor Vilahur ha estudiat aquestes teories en els *autors eclèctics* que tracten d' *ética política*.

Pro encara es més: Quan se presentà el senyor Masó enfront del senyor Iglesias, a pesar de les ventatges que la candidatura regionalista portava a la jaumina com se demostra de una manera irrecusable a l' hora del escrutini, tot era dir que el senyor Masó venia a entrebancar, que era una candidatura de divisió i perturbadora; que ella seria la responsable del triomf del republicà.

Ara en canvi el senyor González a pesar de no tenir darrera seu cap partit

seriament constituït (a no ser que aquest sigui el maurisme) i a pesar de no tenir cap relació en el districte, ni l' influx més mínim en l' opinió, el senyor González no es entrebancador, no vé amb la finalitat de donar el triomf al republicà.

Que hà de ser entrebancador, si als *mestres de doctrina* els hi convé que no ho sigui!

¿Donar el triomf al republicà? (sortosament ni an això po arriar). En cap manera! Angelets de Deu! si encara pot ser éll el triomfant!

Els *mestres de doctrina* així ho volen. No fem sinó acatar els seus dictats.

Els *mestres de doctrina* cespres de molt madurar una resolució, han parlat.

Estàn desenganyats. Contra d' élls hi hagut *nebulosidades cada dia mas densas, forjadas en nuestro horizonte, por el soplo de la brisa maléfica*! Qué bonic, senyor Vilahur!

«No sabemos a punto fijo (es estrany) si a causa de la ignorancia o de la cobardía o de si esta asociada a viles e interesantes egoísmos y concupisencias» (Caramba, senyor Vilahur!) . . «el cuerpo electoral nos ha pagado con la más negra ingratitud que, desgracia amente, terminaron nuestras luchas con derrotas» (pobre senyor Vilahur, quina pena!)

Pró que importa, si el senyor González, aguanta i enlaira la salva ora bandera!

Apoiem doncs la seva candidatura.

Si el republicà surt que surti. Lo que convé es que no surti el senyor Masó. Es preferible que'ls interessos catòlics caiguin a mans de un sectari, que nó d' un catòlic *regionalista*.

Horror si així fós. L' Inquisició al revés!

«Es preferible un enemigo en religión a un indiferente»

On es l' indiferentisme del regionalisme gironí? D' on han tret tant suggestives teories? (Dels autors *eclèctics*?)

I aquell *mal menor*, que posaren en pràctica a Santa Coloma i a Puigcerdà i la Vilademuls?

Oh! es que el *mal menor* no resa quan s' ha de combatre a la «Lliga», es que aleshores valen totes les argucies, tots els sofismes, fins val . . . el prescindir dels ideals i de la conciencia....

Pró callem, car sinó dels llavis irats dels *mestres de doctrina*, cauria el clàssic *anatema sit* i fins...les portes del cel se'ns barrarien i l' eterna dissort seria el nostre càstic.

Chist! Càllem. Com si fossim en la cambra d' un difunt....

Tots élls hi han dit la seva i contra les aspiracions nacionalistes de Catalunya, s' han esgrimit abundosos i variats arguments. Més un n' hi há entre tots élls, que vé a esser una mena de comú denominador; cap orador se l' ha oblidat, tots l' han al-legat amb unanimitat curiósissima: el de l' oportunitat del plantejament de la qüestió catalana.

I precisament, nosaltres, en contra del parer de tots élls, es'ém fermament convençuts de que l' plantejament del problema nacional de Catalunya a les Corts d' Espanya no admet'a el més petit ajornament. I no hi hem arribat a aital convenciment impulsats per la nostre fé nacionalista ni pensant en els nostres drets imprescriptibles, sino girant nostra mirada vers l' Europa que lluita, que 'ns parla d' una pau que fatal i sortosament ha de venir i amb la que tindrem que veure com si haguéssim estat bel'igerants.

Més els homes que regeixen els destins de la dissortada Espanya no pensen ni volen pensar-hi en aquella hora solemne de la Pau de les Nacions, quina imatge deuria fer-los es remir i fer-los-hi comprendre la seva petitesa per a deixar pas lliure a la voluntat del poble que está frissós de que 's governi.

Els nacionalistes catalans, convençuts de l' importancia i gravetat d' aquell moment, desitgem que quan en la Conferencia de la Pau se pronuncí el nom d' Espanya, i no es altre cosa l' anomenada «invocació a Europa» d' En Cambó, aquest nom respongui a un tot orgànic, a una realitat vivent. Volém que quan en l' àmbit de la Conferencia resoni l' nom d' Espanya no fassi pensar an els representants de les nacions amb En Romanones, ni amb En Dato ni amb ministres d' Estat com En López Muñoz, ni que al parlar-los-hi d' Espanya passi per la seva imaginació una «corrida de toros» o un altre quadro per l' istil de l' anomenada «Espanya pintoresca». Volém que aquells plenipotenciaris a l' oir el nom d' Espanya pensin amb un conjunt de pobles lliures i agermanats, que representen un valor dins l' Humanitat i que si bé no aspiren a l' imperi del món aspiren a l' imperi absolut de sí mateixos.

An això aspirém els nacionalistes catalans en holocauste d' aquesta unitat d' Espanya, que 'ls polítics centralistes creuen que ha de existir com a principi dogmàtic, indiscutible, i que nosaltres enteném que si ha d' existir ha d' esser filla d' un amor i d' un respecte mútuu entre 'ls diferents pobles de l' Iberia.

I contra aquest nostre clam patriòtic, de salvació, d' are o mai, s' alcen totes les figures del parlamentarisme espanyol i unanimentement proclamen l' inoportunitat de les nostres aspiracions nacionalistes i canten himnes a «la unidad de la patria española». Pro en el moment actual del món—diuen—hem d' abandonar to'a mena de lluites interiors i Espanya deu apareixer unida davant del món.

Aquest es el *gran argument* en el fons del qual no hi ha altre cosa que aquella ficció que 's l' ànima de la política espanyola i causa de tots els mal-astres.

Élls coin ideixen amb nosaltres en la necessitat d' ajuntar esforços i voluntats,

en que Espanya apareixi una davant del món, més élls ne tenen prou en cantar-la aquesta unitat i s' accontenten temerariament amb una apariència d' unitat fictícia i no veuen el perill que representa per a Espanya el presentar-la aixís davant del món, sense tenir al darrera la voluntat sobirana del poble i tenint-hi tant sols que viuen a costes del poble.

Catalunya ha senyalat el perill i la conducta iniciada dels governs en hora ben oportuna, en la que encare els remeis hi son a temps.

MANUEL RODÉS AREÑAS

COMENTARI

L' ajornament del triomf

Quan ja anaven crestallitzant les reconfortants realitats i les esperances eren prodigament confirmades, ens sorpren la nova de l' ajornament de les eleccions que debien verificarse el día 30.

La nova de la suspensió es una sotragada per l' inquietut i la fretura del esperit, i la suspensió de la vida intensa de la lluita electoral es un fré al entrenament.

A pesar d' això l' esperit lluny de decaure manté tota la seva viror; l' esperança lluny d' afeblir-se, s' ageganta en un gran anheli.

Hem encés ja un foc patriòtic que cada día creix amb intensitats vigoroses, i com una foguera en la nit de S. Joan, munta la flama escampant ardència i claror, i els espurneigs de les brases porta al seu voltant nous incendis.

Així com un incendi, se propaga l' idealitat vivificant del catalanisme, que com la immensa serp de foc del poeta, abrusa totes les terres en transports vementíssims.

Així el catalanisme se propaga, perquè es alguna cosa viva, substancial, esdevinguda ja d' una trascendencia social extraordinària.

¿Quin altre estol polític pot presentar-se a la manera de la «Lliga», com una ESCOLA? Una ESCOLA d' educació política, orientada en un gran sentit modern.

¿Quin altre estol polític se presenta com una factor social? Quin altre partit informa amb corrents d' idealitat i amb intervenció principalíssima dels seus homes tota una cultura, amb preparació tècnica suficient per a portar arreu una renovellació?

Per tot això inspirant-se el Regionalisme en un principi biològic, ofereix un màxim d' adoptació, i aplicant sempre el principi oportunista, conserva el secret del éxit.

Que es lo que porta una tant grandiosa creixença al Regionalisme?

El ser una cosa palpant i viva com una entranya; l' existir la ficció de tot lo constituït; el ser un ariet de motllos revellits, gastats; el mantenir una gran puritat d' ideal i de procediment; l' atendre al medi ambient com a norma d' actuació; el

Després de la discussió del Missatge

LA FICCIÓ

Acabà ja en les Cambres espanyoles la discussió del Missatge, i en ella la qüestió catalana, com a únic fet viu din-

tre d' Espanya, ha sigut el centre al entorn del qual han girat els discursos de tots els parlamentaris que hi han intervingut.

lluïtar en conservació, defensa i desenrotllat de coses que dimanen de la mateixa naturalesa.

Per tot això també el Regionalisme creix, s'espandeix amb força inusitada, amb força incomparable.

Per tot això al regionalisme se'l combat per tots cantons i per tothom, precisament perquè té una plenitud de vida, exuberant, vessadora.

Per tot això se'l combat, perquè se'l enveja com enveja l'home mesquí al veí que té per companya a la prosperitat. Se'l combat per *absorbent*, i no's té en compte que la enveja i l'odi encega als nostres enemics, i els hi fa confondre l'absorció amb la augment natural de la creïença.

Per tot això ens odien, ens combaten a tot arreu, i particularitzant a Girona i així com si l'encessin una acusació formidable diuen: *l'abassegament regionalista es ja irritant, ho dominen tot, son els amos!*

Es un allau regenerador, es una invasió nova de redempció.

Per tot això i encara per altres motius, la victòria ha de ser nostra, car en definitiva el Regionalisme té el més alt mestratge en la política espanyola i el valer i la virtut tard o d'hora s'imposa.

L'aplaçament de la lluita electoral, no es sinó un ajornament de la victòria.

Aquesta fatalment ha de ser nostra.

PONS

L'emprestit de la Mancomunitat

La Mancomunitat de Catalunya acut novament a l'estalvi català per a realitzar una obra especial de transcendència immensa. Ara, com suara, el crèdit de la Mancomunitat tindrà, segurament, una ratificació en el camp dels negocis; ara, com suara, el patriotisme català sabrà correspondre a les iniciatives, al pensament de l'alt organisme representatiu de la personalitat de Catalunya.

La operació d'ara, primera part—2.000.000 : 4.000 títols—d'un emprèstit autoritzat pel Govern amb R. O. del 20 de setembre de 1914; de dos milions de pessetes, es fa, donant les condicions del mercat, en excel·lents condicions per a l'entitat emissora i del públic, i mercès a la intervenció de la Banca Arnús, la operació està assegurada. Es fa en títols de 500 pessetes nominals, al preu de 81 per 100, o sigui a 420 pessetes la obligació, amb cupó del 31 de setembre lo qual representa per al sotscriptor el guany de vint dies de interessos. Les obligacions guanyaran un 4 i mig per 100, i seran amortitzades en 60 anys, començant l'amortització l'any 20. Així aquest nou paper de la Mancomunitat Catalana donarà, comptant les primes d'amortització, un 5'25 per 100 a l'any, interès ben remunerador, atenent la garantia indiscutible de l'emprèstit, constituïda per tots els bens de la Mancomunitat de Catalunya, l'actiu de la caixa i la subsidiària de les quatre Diputacions provincials catalanes.

No hem de fer comparacions entre aquest nou valor i els de l'Estat, la Província, i el municipi, que li son similars. Ràpidament se'l saben fer els capitalistes per a deduir d'ella la bonesa d'aquest emprèstit. Però si cal, pels qui no ho coneixen, explicar amb quatre mots lo que és la Caixa de Crèdit Comunal, com funciona i com s'han pres totes les garanties perquè, a la vegada que acopleix l'objecte social i patriòtic que ha inspirat sa creació, tingui assegurada la vida i la solvència.

Ho ferem un altre dia.

ELECCIONS PER A DIPUTATS A CORTS

CANDIDATURA REGIONALISTA

Districte de Girona

Santiago Masó i Valentí

ADVOCAT

Voteu al fill de Girona, al home pur, al enamorat de Catalunya i del Treball

« PRO DEVESA »

Amb gust contes'o a l'enquesta obrerta des d'EL GIRONÉS, per creure-m'hi obligat com a gironí de cor tant com el qui més, i per haver-ne sigut un defensor entusiasta de les bel·leses de la finca comunal, sortint més d'una vegada contra 'ls qui despreciant-la i amb afany egoistes l'han maltractada.

Poc me costaria presentar articles retallats de diaris que guardo en els quals se veuria quina ha sigut la meua intervenció quan s'ha volgut mutilar platans o arrancar-los de soca-arrel, i si allavors ho feia espontaniament, guiat tan sols per l'amor a la Devesa, que no haig de dir ara que se'm brinda l'ocasió per la campanya noble d'EL GIRONÉS? Però tinc por que predicarem en el desert, que no es farà res. Fos un assumpte de personal!...

Una de les equivocacions més greus en que alguns cauen, es la que sostenia no fa molt un regidor en plena sessió, que la Devesa costa masses diners i no produeix res. Es vol un concepte més erroni i més migrat al-hora del que és i deu esser la finca de l'Ajuntament?

La Devesa no sols no ha de produir sinó que ha de causar més gastos a la caixa comunal si s'vol que sigui com li perteneix i com tenim dret a exigir del Municipi que sigui. S'ha de fer entendre que de la mateixa manera que s'agoten els mitjans per a obtenir una major recaudació dels impostos que xuclen, als pressupostos familiars, és precis que s'destinin els cabals necessaris per a que els gironins trobem compensats amb quelcom els sacrificis pecuniaris que 'ns imposa la Corporació. I una de les coses que li demanem és la conservació i millorament de la Devesa. Nosaltres, per experiència, sabem que quan s'han fet importants tallades de platans amb l'excusa de desinjar el seu producte a obres de millorament ha resultat una mentida solenne. Per això ens esgarrifa quan algú preté senyalar més platans amb aquella excusa. I si s'ha portat a cap la construcció de quelcom en els jardins—no amb els diners de les talles d'arbres, sinó amb altre—molt pitjor. Com a prova vegeu el cèlebre brollador anti-ètic i la semi-circular font arxivídica. Quants diners malgastats i com pateix el bon nom de la Ciutat!

No volem oposar-nos a que no es mo-

difiqui quelcom, no. Desitgem que es tingui molt compte, molta cura si es fa. Hi han alguns quadres, de plantes que podrien canviar-se i fins millorar el seu aspecte.

Urgeix que s'tripliqui el nombre de treballadors que estan destinats a la conservació dels passsigs i jardins, i que no s'els ocupi en altres mil serveis, com ara es fa, i que no siguin els *derechos* de la brigada, sinó homes sans i forts per a que llur feina sigui profitosa.

S'ha de canalitzar l'aigua necessaria per a regar els jardins i passeigs durant tot l'estiu, evitant que la polç molesti als vianants.

Es precis que s'hi coluquin els orinadors necessaris per a que cessin els vergonyosos espectacles que la seva falta ocasiona.

Les cadires invàlides propies tan sols per a iglesia, s'han de vendre al parracaire i adquirir-ne com les que's coluquen en els passeigs de Barcelona, que són molt més còmodes, duraderes i boniques. I podrien llogar-se cada dia i coluarse també a la Rambla.

Podria fer-se amb pocs diners un llac.

Alguns dels quadres de plantes que mai creixen i es'an plantades desigualment, fóra facil convertir-los en pistes per a futbol, polo, law-tennis, tir, ciclisme, atletisme, etc. quines pistes cuidarien de mantenir en bon estat les diferents societats deportives.

Dintre els jardins, que caldria ampliar, i millorar, s'hi podrien coluocar estatuets o millor dit bustos de personalitats per l'estil dels que's construeixen a Barcelona al Park.

També és del tot indispensable reformar les dues casetes que hi han a l'entrar al jardins, que malgrat els anys que tenen encara no s'han acabat de construir i no s'ha de permetre que s'hi posin persianes, de canya, mal fetes, en les finestres.

I finalment s'hi ha d'establir una xarxa completa d'electricitat per a que la llum, especialment a l'estiu, sigui esplèndida com requereix en els passeigs i els jardins a fi de que els concurrents a n'aquell deliciós lloc no l'hagi d'abandonar quan se fa fosc car de res serveixen les quatre bombetes que penjen al mig del passeig, com no sigui per a posar en ridícul a la Ciutat davant dels ulls dels que'ns visiten.

La Devesa, amb les reformes que proposo i amb les que altres persones podrien formular, quedaria convertida en lo

que han sommiat els organitzadors de l'enquesta que contesto.

JOSEP GRAHIT

Un grupet de amics de molts anys, constants concurrents a la Devesa, que no 'ns dediquem a *fer conquestes* i tampoc *no 'ns deixem conquistar*, que ja havem saltat de la *poesia* a la *prosa* de la vida, aném allí a *origenar-nos*, ens dirigim a vosté, Sr. Director de EL GIRONÉS, acceptant-li son convit i exposar-li quelcom que deu corregir-se i fa falta per l'atractiu de nostra envejada joia.

En primer lloc creiem de justícia se prohibeixi rigurosament la circulació de veïcòls per TOTS els passeigs, com son motos, bicicletes, etc. etc., obligant-los a passar per els camins propis dels carruatges, al igual que's practica en lo passeig principal: ¿son de diversa *casta* 'ls que per apartar-se del bullici, estar de dól o no trobar-se amb plena salut prefereixen los passeigs retirats? ¿amb quina llei s'apoya la que no permet circulin per lo passeig principal motos, bicicletes i demés, siguent *inmunes* sos passejants de tot perill, i en canvi's permet marxín aquells a extremada velocitat, sense bocina, per els altres passeigs sobtant i donant susts a criatures, vells i demés gent tant dignes de respecte com les del passeig principal? Aquesta desigualtat es vergonyosa, irritant i emostra falta de ciutadania.

L'altre petició que fem i també de necessitat es l'afegir seients o bancs en tots els passeigs, especialment en el dels Bolistes (molt concorregut a l'estiu), que's quan s'observa aquesta manca de seients que deurien posar-se de diferents llargades.

Tal volta s'alegui que hi ha *barbaros* que 'ls destrueixen: els empleiats de la Devesa ja saben 'ls dies en que aixó sol ocorre i allavors caldria per part d'aquells un xic de vigilancia i aplicant-se rigurosament càstics als que s'arreguessin, publicant sos noms en los periòdics d'aquesta ciutat com autps d'aquelles *fasanyas*. Creiem que si's fés tot lo exposat no tornarien a destruir-ne.

Fóra també convenient (sobretot al is.iu) que 'ls empleiats *quasi-jubilats* al passejar-se, donguessin una escombrada per sobre dels banys a fi preservar-se de certs *insectes*.

Moltes son les millores que fan falta a nostra Devesa, pero nosaltres enemics fells d'auments en lo pressupost municipal, sols apuntém 'ls *minimum* de millores tinguent en compte que poden fer-se amb els actuals empleiats.

Així es, Sr. Director, lo que desitjen els constants parroquians de la Devesa que fins en los dies de tramontana i pluja visitem aquella *finca*. ¿Ho lograrem?—De V. affm. S. S.—F. E.—J. R.—T. C.—J. G.—S. D.

Devant la suspensió de les eleccions, si bé se continua treballant intensament en l'organització electoral que 'ns ha de donar el triomf, ens permeten les circumstancies començar la publicació de les contestes a l'enquesta «Pro Devesa».

Per el número proxím pensém publicar les respostes suscrites per En Bonaventura Carreras i en Xavier Monsalvatge que son les que segueixen en ordre cronològic de rebuda.

AGRE - DOLÇ

Els republicans han apelat a la *pinxeria* com a arma—que's l'única que poden esgrimir—per a espanar al còs electoral.

Els obliden en el criteri simplista dels seus directors, que aitals actituds son impropcedents. No espanten a ningú, i en

Canvi treuen de l'indiferència a molts que no poden consentir atropells semblants i que's revoltent airats davant del insult groller i de la burda amenaça.

An els republicans com amb totes les armes que volen esgrimir se fereixen a ells mateixos, i ni tenen el bon senti polític d'aprofitar els moments propicis, i moment propici era per ells la corrent de sentimentalisme que inspira la víctima. Prò ells l'han fet antipàtica per l'amenaça que brolla grollera dels seus llavis.

Han passat, senyors nostres, el temps en que'l *matonisme* s'imposa a la raó. En els nostres temps el *matonisme*, la *pinxeria* viu sols en els budells, no en la política.

Y en definitiva al *matonisme* se contesta amb una serena i educada *vaiència*.

No volgueu fer el paper d'Ogre, que no us escau, que no espanteu a ningú, i en temps d'eleccions més que mai no s'han de sembrar vents, que crean antipaties i malavolentes.

¿Entesos?

En el document dels «maestros de doctrina» s'hi llegeix: «hoy, no habiéramos abandonado la idea de sacrificarnos por tercera vez, sin reparar en la cuantía del sacrificio que ello significara ni en la humillación que otra derrota comentada por p'umas o lenguas malélicas significar pudiera; pero, tenemos noticia que los elementos adictos al señor Maura etz.»

Deixant apart la redacció d'aquest retall, ens sorpren i a to hom sorprendrà segurament, l'aplom amb que ara certs elements se fan el desmenjat i renuncien generosament a la *mano de D.ª Leonor*.

A propòsit d'aquesta renúncia explícita, confessada pels mateixos *mestres de doctrina*, en el seu document, eren molts els que recordaven rumors propalats amb verosimilitut gran de certesa, de gestions fetes aprop de varies i significades personalitats de Madrid, de Barcelona i fins del mateix districte.

Totes les portes se tancaren als *mestres de doctrina*, com s'han tancat al grup de maurins que han tingut que recorra al senyor González.

Es natural, les causes perdudes i de pobre, corresponen sempre a *advocats d'ofici*.

El diari jaumí del dia 15, publicava un article amb el títol de: *¡Otra vez!* en que aborreix de les eleccions que son ara una *calamidad*, una *fiebre consumtiva*, una *agitación morbosa*, una *farsa supletoria del Carnaval*, un *sainete de amplio escenario* etz. etz. Després diu que ja no han de fer nous sacrificis anant a la lluita; «ambos sacrificios nos parecen inoportunos.» Afegeix desseguida: «*presenciamos tranquilamente la pelea* i si no van bé els lluitadors «miraremos la lucha desde nuestras tiendas»

Se fan doncs el desmejat com la guilla de la falla.

Prò malgrat això l'endemà desde les mateixes pàgines surten a la liza els *mestres de doctrina* i parlen en el sentit que ja sabem els llegidors.

San'a continuació!

«El Norte» del diumenge anunciava la sortida de Mn. Freixes de la redacció.

«El Norte» del dimars deia: «La publicación de tal noticia (la de sortida) se debe a la extralimitación de persona ajena a esta redacción, El Rdo. Freixas sigue siendo redactor de «El Norte», interin no resuelva lo contrario quien puede.»

Mutis.

El candidat republicà Sr. Fernández i el concejal jaumí Sr. Font i Fargas no estan a partir un pinyó, pro si, una oliva.

El passat dimars estigueren llarc rato conversant amicablement boi assentats prop una taula d'*El Datil* prenent un vermut amb olives.

Serà sumament interessant escatir i donar a conèixer a l'opinió, qui sigui en política el senyor González, al que'ns dirigim per a preguntar-li la seva filiació i amb el caràcter amb que presenta la seva candidatura.

A més de nosaltres, tots els electors tenen dret a sortir de dupte i sapiguer el camp en que milita el senyor González, i convé aclarir-ho perquè no hi hagi engany.

Advertim que es inútil que'l setmanari maurista vulgui sentar doctrina sobre aquest punt; no'l creurem, ni podem donar valor a les seves manifestacions.

Es el mateix senyor González el que ho te que dir, tant més quan suposem que com a perfecte disciplinat i excel·lent *madrileny*, comptarà amb el *placet* de les autoritats del seu partit al presentar la seva candidatura.

Si no es aixís i tenint en compte la procedència i manera de ser del senyor González, la seva candidatura a més de morta, estarà totalment descalificada.

La pregunta bé mereix una contesta.

Sobre una anomalia

Qui llegeixi aquests dies la premsa local haurà pogut enterar-se de les anomalies que passen en la Societat de Socors de S. Narcís, amb motiu de l'actuació defectuosa dels directors d'aquesta germandat, que ha portat un intens enrenou entre 'ls associats, en perjudici de bon funcionament d'aquesta important Societat obrera.

El President de la mateixa es objecte de les més vives censures per la seva arbitraria actuació i pel seu despotisme en les reunions que's celebren.

Demà diumenge tindrà lloc una reunió general, en la que s'intentarà posar remei als defecies i als mals objectes de censura i de disgust.

Gustosíssims oferim a la Societat de Socorros de St. Narcís, la modestia del nostre incondicional concurs.

L'obra de la Diputació de Girona

No poguent publicar en aquest número com era el nostre propòsit, una exposició de l'obra de la Diputació Gironina com prometiem en la passada edició, seguint el nostre intent de fer una campanya expositiva, de persuació, de lo que representen aquelles intitucions en les que els regionalistes hi tenim una responsabilitat parcial o total en l'obra de govern, perquè tothom pugui convenir-se del sentit constructiu que en forma de política regionalista eminentment afirmativa i grandiosament pràctica, anem avui a donar un avenç i una notícia dels

nous cursets d'Agricultura que's donaran a càrrec i a iniciativa de la Diputació de Girona.

El projecte consti ueix en una organització de l'ensenyança agrícola, per mitjà de cursets teòric-pràctic, amb la formació de camps d'experimentació.

Com se pot veure amb sols aquest breu anunciat, respon a una necessitat fonament sentida per l'Agricultura, en la que tant hi impera la rutina i l'ignorancia.

L'organització corre a càrrec del intel·ligent inginyer-director de l'Escola Superior d'Agricultura de la Diputació de Barcelona, En Josep M.ª Valls, qui donarà el pro-venient dimecres, en la Sala d'Athenea una conferencia que irà il·lustrada amb projeccions.

La màquina projectora es regal del il·lustre President de la nostra Diputació, senyor Riera, que tants mèrits ha concret en el desmeny de son important càrrec. Seguirem els comentaris.

L'èxit de l'Empréstt de la Caixa de Crèdit Comunal.—Temps perdut el dels detractors de la Mancomunitat de Catalunya, bescantant-la i combatent-la. Per segona vegada s'acaba de demostrar que té ja arrels fondas en la terra que regeix, i que compta amb la confiança absoluta del país.

Abans de l' hora de la sotscripció, la Banca Arnús, que ha volgut juntar son nom d'al a catalanitat a l'obra redemptora de la nostra institució capdal, i enllaçar el seu crèdit, amb el crèdit de la Mancomunitat, tenia ja coberta amb excés la sotscripció de les 4.000 obligacions de 500 pessetes nominals, primera partida del fons de la Caixa de Crèdit Comunal. Si l'empréstt s'hagués fet dins un terme fixo, s'hauria cobert deü o dotze vegades. Aquest èxit és més de comptar, ha de satisfer més als bons catalans, quan la operació s'és feta en condicions més dolentes pel públic, que els tres empréstts darrerament llençats al mercat de Barcelona. El de la Constructora Naval, el del ferrocarril de Sarrià i el de l'Asland, no veient l'abundor de diner del mercat, s'havien fet a interès i a tipus d'emissió, que representava pel ciner esmerçat en elles, més d'un sis per cent de premi anyal. El de la mancomunitat s'és fet al 5 per cent, que amb l'amortització ve a representar un 5'25 i el guany de 19 dies d'interessos. L'èxit de l'empréstt, en aquestes condicions, diu ben clar com es cotitza el crèdit; la solvència de la Mancomunitat, a pesar de les campanyes que contra la institució s'han fet a la premsa i a les Corts pels enemics de la nostra terra i als envejosos de la seva prosperitat.

Encara ens sembla sentir al senyor Lerroux quan en el Congrès deia, referint-se a la Caixa de Crèdit comunal i a l'empréstt per a constiur-la:—No es sotscriurà ni un títol; es fracassat abans d'anunciar-se!—Valent profeta el senyor Lerroux, expert economista el fundador del Banc Nacional d'Obres públiques.

L'estavi català, la Borsa de Barcelona, acollint amb favor l'empréstt, cobrint-lo, i cotitzant-lo ja amb alça, han donat al senyor Lerroux i als detractors de la Mancomunitat, una resposta digna.

L'obra de la Mancomunitat fa via; agosaran barrar-li el pas els homes de Madrid i els que a Catalunya estan al seu servei?

Dia de goig és per la Mancomunitat catalana el de l'empréstt de la Caixa de Crèdit Comunal; per la Mancomunitat i pels petits municipis honrats i solvents de Catalunya que tenen ja en funcions l'instrument de la seva redempció.

X. Y. Z.

DE LES PETITES MARAVELLES GIRONINES - - -

LES TARTANES DE SALT

L'edat ja prou avançada de la tartana l'ha tornada pensativa i concirosa. Ella en una d'aquelles llargues estones de repòs i negligència sobre el pont de Pedra, medita en la seva sort, evoca els records de la seva juvenesa, plora les seves xacres i la seva trista condició d'ara.

La tartana descapdella el fil de la seva vida.

¡Temps venturosos aquells! Pintada de fresc, neta de polç, les rodes brillants, la tenda blanca. . . Rumbejava per la polida carretera, sota la verdor dels arbres, la seva gracia i la lleugeresa dels pocs anys. El caball deligent, de rojes narines i espesa crinera, era l'orgull de la seva vida. Quin goig, Deu meu!

Sentia una gran commoció de folla alegría. . . de vanitat de fadrina lluint coloraines a l' hora de les balles a plaça. . . Aquell tartaner xiroi de caliquenyó impenitent als llavis, atiant el caball en sa marxa i tenint per tothom-sobretot per les ferrenyes pageses-paraules d'ingeni. Aquell petar de la tralla, anunci estrident de son pas. Aquell reinar alegre de la bestia galopant plena de frisança. . .

L'integritat del seus coixins, la desinvolta flexibilitat de les molles, que s'adoptaven als sotrats, aquell dolç balanç de les rodes, lluentes al sol. . .

Aprenqué l'amor dels llavis dels novells esposos, quan a cau d'orella vessaven sentiments de tendresa, tot comunicant-se amorosos projectes, esperances maternals, hores intenses de passió.

¡Deu meu, Deu meu! Quan dolços records del passat i quan tristos averanys pel pervindre!

Del poder de l'ordinari d'Cassà, d'en *Vint-i nou* de La Escalà o del vell *Pallissò* de Torroella, havia anat a parar a les mans del trist ordinari de Salt. Quin canvi en la seva vida!

La tenda esparracada, els coixins mostrant les entranyes de crin, despintada, plena de bonyes, les molles laçades, gemagoses les rodes, brandant parets i camelles. Una carretera ingrata i plena de sots, un caball esqualid, un tartaner trist i pobre; patint baix el sol canicular, en repòs aclaparador sobre el Pont de Pedre. A les seves vellors, amb les seves xacres!

Sort malestruga. Perqué no li portes la mort, la mort o el retir? Perqué tortures aixís els restes d'una vida que havia sigut gloriosa?

Pobre tartana de Salt! Doneu-li pau i repòs en les acaballes de la seva existencia! Doneu-li un lloc tranquil, on camelles enlaire, pugui anant descapdellant passats records de ventura, on pugui meditar la seva fi, mentre una ocella maternal, fassi son niuet d'amor entre les ferides del encoixinat o en un recó de la tenda esparracada. . .

JHOT-FLICK

Corones dentals Audouard

de 2 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demès desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

Torres - Imprenta - Girona

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIAde **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ**

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CÀNVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33. - GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er. - Girona

Telefon interurbà n.º 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS

I COTXES DE LLOQUER

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Teléfon 221 Teléfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus**MANUEL PUJADAS**

ANTIGUA (BONET)

TEMPORADA D' ISTIU

GRANS NOVITATS

en tots els articles en que s' dedica la casa

Immens surtit en Camises

Especialitat en els encàrrecs

SABÓNS*Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rental per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó Plateriu, 30
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguer.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMARTde **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

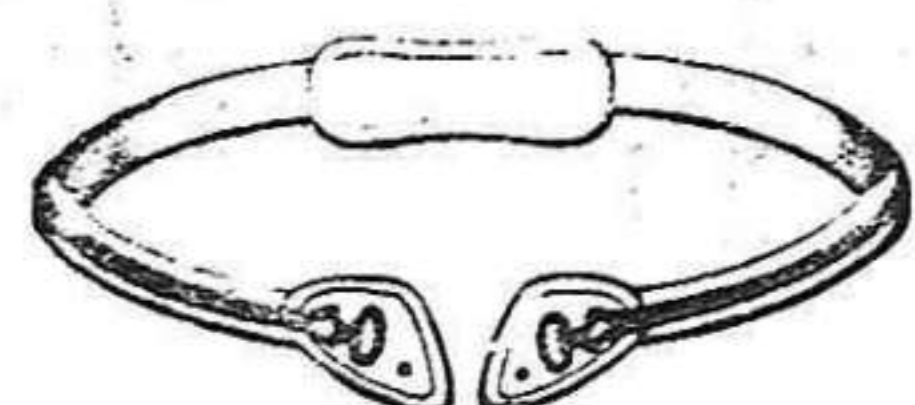
Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fora	2'00 "
Numero solt	0'10 "